

שמות
תצווה
אבות ובנים

פרשת השבוע ממשיכה לדבר על מלאכת המשכן, אך מתרכזת במיוחד במשרתי המשכן – הכהנים. משה רבנו מצטווה לקחת את הכהנים המיועדים, ולדאוג לתהליך הסמכתם ככהנים, מעשיית הבגדים המיוחדים לעבודה זו, ועד לטקס שיכניס אותם למעמד החדש.

בראשית הדברים אומר הקב"ה למשה:

וְאַתָּה הִקְרַב אֶלַי אֶת אֶהֱרֹן אַחִיךָ וְאֶת בְּנָיו אִתּוֹ מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכַהֵנוּ לִי אֶהֱרֹן נָדָב וָאֶבְיָהוּא
אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר בְּנֵי אֶהֱרֹן:

קל לראות, שהתורה מאריכה במילים, וחוזרת על אותם הרעיונות במילים שונות. הפסוק מתחיל ב"אֶהֱרֹן אַחִיךָ וְאֶת בְּנָיו אִתּוֹ", ממשיכה בפירוט השמות "אֶהֱרֹן נָדָב וָאֶבְיָהוּא אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר" וחוזרת שוב על המילים "בְּנֵי אֶהֱרֹן". לכאורה, חזרה מיותרת לחלוטין שאינה מוסיפה לנו מאומה.

שניים מן המפרשים, אחד מן הראשונים, והשני מן האחרונים, ראו במילים אלו כיוונים הפוכים. הרמב"ן אומר:

וטעם (=הסבר) נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר בני אהרן - שלא יחשב כי בהמשח האב לכהנו יהיו הבנים האלה כהונים, אבל להם בעצמם יכהן ...

לדעתו, בא הפסוק להדגיש שהכהונה של בני אהרן, לא באה להם אוטומטית מהיותם בניו, אלא בזכות עצמם. ההוכחה לכך היא העובדה, שלא כל צאצאי אהרן התכהנו, כגון פינחס שלא היה כהן, עד מעשה הקנאות שעשה בעצמו.

מן הצד השני אומר הנצי"ב מוולוז'ין בפירושו "העמק דבר":

ואת בניו אתו – אין להם הכהונה מצד עצמם אע"ג שהם צדיקים וגדולים אלא מצד שהמה בני אהרן ...

לפי פירושו, הפסוק בא להדגיש בדיוק את הכיוון ההפוך – אין כהונתם של נדב, אביהוא, אלעזר ואיתמר באה מצד גדלותם האישית, אלא רק בעקבות היותם בניו של אהרן. בהמשך הוא מסביר שבסיס חטאם של נדב ואביהוא (בפרשת "שמיני") הוא מחשבה שכהונתם עצמאית ובלתי תלויה. כדרכנו, ננסה לאחד בין ההפכים.

בפסיכולוגיה קיים מושג של "התקשרות" (Attachment) אותו הגדיר ג'ון בולבי. תאוריית ההתקשרות שלו, מדברת על הצורה בה אדם מתקשר עם סביבתו. סגנון ההתקשרות מתחיל בסוג הטיפול שניתן על ידי ההורים, וממשיך אחר כך לכל סוגי מערכות היחסים שיש לנו בחיינו.

מחקרים הראו שסגנון התקשרות "בטוח" נמצא בהתאמה גבוהה לטיפול אמפטי וחם של ההורים בגיל הרך. כאשר הילד מרגיש שצרכיו נענים, שהדמויות העיקריות בחייו, נותנים לו חום, אהבה, הגנה וכדו', הוא מרגיש בטוח יותר בעצמו, בעל ערך עצמי גבוה יותר. ילד כזה נפרד בקלות רבה יותר מאמו, ושמח לראות אותה כאשר היא חוזרת. כאשר יהיה בוגר הוא יוכל להקים בית משלו, ליצור קשרים טובים עם בן זוג ועם כל אדם אחר. כלומר, ההורים היוצרים קשר חם וקרוב עם הילד, מאפשרים לו בעתיד את היכולת לעזוב אותם, ולהקים את ביתו. אז יוכל להודות להם, על כך שיצרו אצלו את היכולת להיות אדם בזכות עצמו.

כך נוכל להסביר גם את שני הצדדים בפסוק שלנו – אנו מתחילים ב"אֶהֱרֹן אַחִיךָ וְאֶת בְּנָיו אִתּוֹ" – מקור כחם של הכהנים החדשים, הוא החינוך והיחס החם שקיבלו מאביהם, זה מאפשר להם להיות אנשים נפרדים ועצמאיים "אֶהֱרֹן נָדָב וָאֶבְיָהוּא אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר", ולהודות בסופו של דבר בכך ועל כך שהם בעצם "בְּנֵי אֶהֱרֹן". בהצלחה בהשקעה בילדים.

שבת שלום
יעקב (יוקי) מאיר